

การตีความของผู้รับสารชาวไทยต่อภาพของวีรบุรุษแบบอเมริกัน
จากภาพยนตร์ฮอลลีวูด

นางสาวอัญมณี ภูภักดี

ศูนย์วิทยทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต
สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน ภาควิชาการสื่อสารมวลชน

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2547

ISBN 974-175-479-5

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

DECODING OF THAI MALE AUDIENCES TOWARDS AMERICAN HEROES
IN HOLLYWOOD

Miss Unyamane Poopakdee

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Mass Communications

Department of Mass Communication

Faculty of Communication Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2004

ISBN 974-175-479-5

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การตีความของผู้รับสารชาวไทยต่อภาพของวีรบุรุษแบบอเมริกัน
จากภาพยนตร์ฮอลลีวู้ด

โดย

นางสาวอัญมณี ภูักักดี

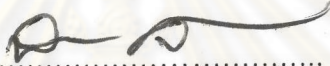
สาขาวิชา

การสื่อสารมวลชน

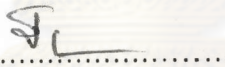
อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา แก้วเทพ

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารบัณฑิต

..... คณบดีคณะนิเทศศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร. พีระ จิระโสภณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ สุธี พลพงษ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา แก้วเทพ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติ กันภัย)

ศูนย์วิทยุสื่อสารวิทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อัญมณี ภูภักดี : การตีความของผู้รับสารชาวไทยต่อภาพของวีรบุรุษแบบอเมริกัน
จากภาพยนตร์ฮอลลีวู้ด . (DECODING OF THAI MALE AUDIENCES TOWARDS
AMERICAN HEROES IN HOLLYWOOD) อ. ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร. กาญจนา
แก้วเทพ, จำนวนหน้า 210 หน้า. ISBN 974-175-479-5.

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การตีความของผู้รับสารชาวไทยต่อภาพของวีรบุรุษแบบอเมริกันจากภาพยนตร์ฮอลลีวู้ด” เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ถึงความหมาย และการประกอบสร้าง ความหมายของตัวละครที่เป็นวีรบุรุษจากภาพยนตร์ฮอลลีวู้ด และเพื่อวิเคราะห์แบบแผนการตีความของผู้รับสารชาวไทยที่มีต่อลักษณะของวีรบุรุษแบบอเมริกันจากภาพยนตร์ฮอลลีวู้ด

ผลการวิจัยพบว่าการประกอบสร้างตัวละครที่เป็นวีรบุรุษจากภาพยนตร์ฮอลลีวู้ดที่มีอุดมการณ์ ค่านิยมแบบอเมริกันแฝงอยู่ในสื่อภาพยนตร์พบว่าความหมายของวีรบุรุษแบบอเมริกัน 5 ลักษณะ ได้แก่ 1.) วีรบุรุษที่ต่อสู้และช่วยโลกได้โดยลำพัง หรือเรียกว่าวีรบุรุษในระบบ 2.) วีรบุรุษที่ปกป้องสิทธิตนเอง / ครอบครัว และพลเมืองอเมริกัน 3.) วีรบุรุษจากอาชีพทหาร 4.) วีรบุรุษแบบกลับใจ 5.) วีรบุรุษที่แก้ปัญหาอย่างสันติวิธี และสำหรับผลการวิจัยในการสนทนากลุ่มในการวิเคราะห์แบบแผนการตีความของผู้รับสารชาวไทยจะพบว่า ผู้รับสารชาวไทยมีสัดส่วนการตีความปฏิเสธ และต่อรองความหมาย มากกว่าคล้ายตามสิ่งที่ภาพยนตร์นำเสนอ โดยเฉพาะในเรื่องของความมีอยู่จริงในสังคมอเมริกัน, ความต้องการเอาวีรบุรุษมาเป็นแบบอย่าง และผู้ร้ายที่มาต่อสู้กับวีรบุรุษ โดยการตีความของผู้รับสารจะมีปัจจัยอยู่ 2 ด้าน คือ 1.) ปัจจัยของผู้ส่งสาร ในการนำเสนอเนื้อหาภาพยนตร์ และ 2.) ปัจจัยของผู้รับสารเอง ที่ตีความขึ้นอยู่กับประสบการณ์ ความเชื่อ และทัศนคติเดิม หรือประสบการณ์ที่ได้รับมาจากสื่ออื่น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา...สื่อสารมวลชน.....ลายมือชื่อนิสิต.....อัญมณี ภูภักดี

สาขาวิชา...สื่อสารมวลชน.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....จก

ปีการศึกษา 2547.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

4485271228 : MAJOR MASS COMMUNICATIONS

KEY WORD: DECODING / THAI MALE AUDIENCES / AMERICAN HEROES / HOLLYWOOD FILMS /

UNYAMANEE POOPAKDEE: DECODINGS OF THAI MALE AUDIENCES TOWARDS AMERICAN HEROES IN HOLLYWOOD. THESIS ADVISOR : ASSOC. PROF. KANCHANA KEAWTHEP Ph.d , 210 pp. ISBN 974-175-479-5.

The objective of the qualitative research "Decoding of Thai male audiences towards American heroes in Hollywood films" is to study the meaning consistency in American heroism character of Hollywood movies and analyze the interpretative patterns of Thai male audiences towards the characteristic of American heroes in Hollywood films.

According to this research, we found that the movies represent 5 characteristics of American Heroes :- 1.) Governmental Hero who save the world from foreign terrorists 2.) Civil right Hero 3.) Hero by occupation 4.) Penitent Hero 5.) Rational Hero. And the result of focus group show that Thai male audiences regularly watching Hollywood films, decode in 3 position 1.) dominant-hegemonic position 2.) opposition position and 3.) negotiated position. However the audiences decode favorable in opposition position and negotiated position towards the realistic in American Social, the imitation American Heroes and foreign terrorists who against American Heroes. Finally ,the study of audience's decoding, the research show that the interpretative have to be depended on 2 factors :- 1.) what is show in the movie and 2.) their own backgrounds and experiences from another media source.

Department....Mass Communication.....Student's signature.....

Field of study....Mass Communication..... Advisor's signature.....
Kanjana K. J.

Academic year ...2004.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีด้วยความช่วยเหลือในการให้คำแนะนำ และแก้ไขของรองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา แก้วเทพ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อีกทั้งผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติ กัญภัย กรรมการ ที่ได้ให้คำแนะนำและความเห็นต่างๆ เพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

และขอขอบคุณคนในครอบครัวที่ให้การสนับสนุนในการทำวิทยานิพนธ์มาตลอด พร้อมทั้งเพื่อน ๆ ในภาควิชาสื่อสารมวลชน (นอกเวลาราชการ) รุ่น 11 ทุกคน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

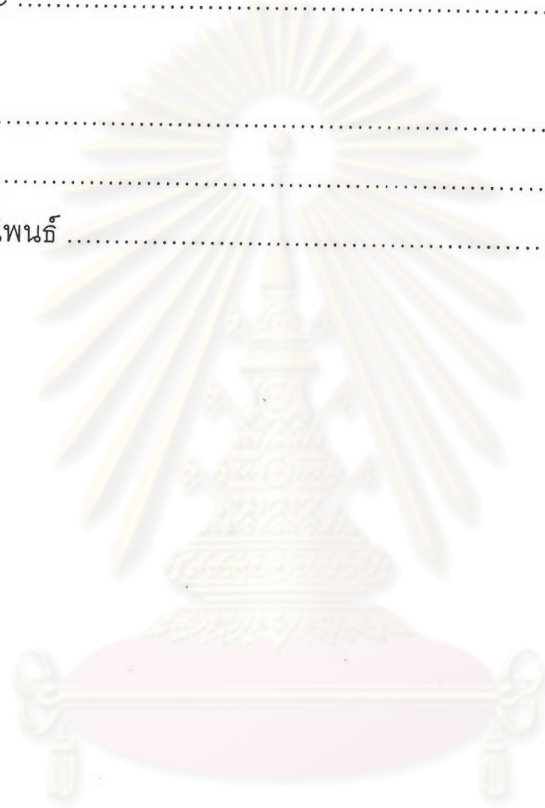
บทที่	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 : บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
ปัญหาคำถามการวิจัย	4
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ข้อสันนิษฐาน	5
นิยามศัพท์	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 : แนวความคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
แนวคิดเกี่ยวกับวีรบุรุษ และการประกอบสร้างตัวละครวีรบุรุษ	7
แนวคิดเกี่ยวกับประเทศสหรัฐอเมริกา	14
แนวคิดเกี่ยวกับผู้รับสาร	20
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	31
กรอบความคิด	39
บทที่ 3 : ระเบียบวิธีวิจัย	40
ประชากร	40
กลุ่มตัวอย่าง	40
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	42
การตรวจสอบข้อมูล	42
การวิเคราะห์ข้อมูล	42

บทที่	หน้า
บทที่ 4 : การวิเคราะห์ความหมาย และการประกอบสร้างความหมาย ของวืรบุรุษแบบอเมริกันจากภาพยนตร์ฮอลลีวู้ด	44
การวิเคราะห์วืรบุรุษแบบ Syntagmatic	45
การวิเคราะห์วืรบุรุษแบบ Paradigmatic	96
สรุปการวิเคราะห์การประกอบสร้างความหมายของวืรบุรุษ แบบอเมริกันจากภาพยนตร์ฮอลลีวู้ด	114
สรุปภาพแห่งความรุนแรงของวืรบุรุษแบบอเมริกันจากภาพยนตร์ฮอลลีวู้ด	136
บทสรุปความหมายของวืรบุรุษแบบอเมริกัน	138
 บทที่ 5 : ผลการวิจัยการวิเคราะห์แบบแผนการตีความของผู้รับสาร	 140
การตีความลักษณะที่แสดงออกให้เห็นถึงความเป็นวืรบุรุษแบบอเมริกัน	141
การตีความวืรบุรุษแบบอเมริกันมีอยู่จริงในสังคมอเมริกัน	146
การตีความของผู้รับสารในการนำภาพของวืรบุรุษแบบอเมริกัน มาเป็นแบบอย่าง	151
การตีความภาพของผู้ร้ายต่างชาติที่มาต่อสู้กับวืรบุรุษแบบอเมริกัน	157
 บทที่ 6 : ความสัมพันธ์ระหว่างการตีความของผู้รับสารชาวไทยต่อภาพของวืรบุรุษ แบบอเมริกันกับความหมาย และการประกอบสร้างความหมายของวืรบุรุษ แบบอเมริกันจากภาพยนตร์ฮอลลีวู้ด	 163
สิ่งที่พบมากในการประกอบสร้างความหมายวืรบุรุษแบบอเมริกันจากตัวบท ภาพยนตร์และ ผู้รับสารตีความเห็นด้วยกับภาพยนตร์	164
สิ่งที่พบมากในการประกอบสร้างความหมายวืรบุรุษแบบอเมริกันจากตัวบท ภาพยนตร์ แต่ ผู้รับสารตีความไม่เห็นด้วยกับภาพยนตร์	165
สิ่งที่พบน้อยในการประกอบสร้างความหมายวืรบุรุษแบบอเมริกันจากตัวบท ภาพยนตร์ แต่ ผู้รับสารตีความเห็นด้วยกับภาพยนตร์	167
สิ่งที่พบน้อยในการประกอบสร้างความหมายวืรบุรุษแบบอเมริกันจากตัวบท ภาพยนตร์ และ ผู้รับสารตีความไม่เห็นด้วยกับภาพยนตร์	171
สิ่งที่พบมากในการประกอบสร้างความหมายวืรบุรุษแบบอเมริกันจากตัวบท ภาพยนตร์ และ ผู้รับสารไม่ได้ตีความถึง	173

สารบัญ (ต่อ)

ณ

บทที่	หน้า
บทที่ 7 : สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ	176
สรุปวัตถุประสงค์ข้อที่ 1	176
สรุปวัตถุประสงค์ข้อที่ 2	179
อภิปรายผลการวิจัย	185
ข้อเสนอแนะ	188
รายการอ้างอิง	189
ภาคผนวก	192
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	210

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญญัตราสาร

ญ

ตาราง	หน้า
ตารางที่ 1 ลักษณะคู่ตรงกันข้ามระหว่างวีรบุรุษ กับ ผู้ร้าย	9
ตารางที่ 2 คุณลักษณะนิสัยของวีรบุรุษ และ ผู้ร้าย	10
ตารางที่ 3 จุดมุ่งหมายของวีรบุรุษ และ ผู้ร้าย	11
ตารางที่ 4 ภาพยนตร์ฮอลลีวู้ดที่เข้าฉายในประเทศไทย ปี พ.ศ. 2544	193
ตารางที่ 5 ภาพยนตร์ฮอลลีวู้ดที่เข้าฉายในประเทศไทย ปี พ.ศ. 2545	197
ตารางที่ 6 การเปรียบเทียบการแก้ไขปัญหาของวีรบุรุษและคนในชาติเดียวกัน เรื่อง Pearl Harbor	96
ตารางที่ 7 การเปรียบเทียบการแก้ไขปัญหาของวีรบุรุษและผู้ร้ายต่างชาติเรื่อง Pearl Harbor..	97
ตารางที่ 8 การเปรียบเทียบการแก้ไขปัญหาของวีรบุรุษและคนในชาติเดียวกันเรื่อง Thirteen Days	98
ตารางที่ 9 การเปรียบเทียบการแก้ไขปัญหาของวีรบุรุษและผู้ร้ายต่างชาติเรื่อง Thirteen Days	99
ตารางที่ 10 การเปรียบเทียบการแก้ไขปัญหาของวีรบุรุษและคนในชาติเดียวกัน เรื่อง Proof of Life	100
ตารางที่ 11 การเปรียบเทียบการแก้ไขปัญหาของวีรบุรุษและผู้ร้ายต่างชาติ เรื่อง Proof of Life	101
ตารางที่ 12 การเปรียบเทียบการแก้ไขปัญหาของวีรบุรุษและคนในชาติเดียวกันเรื่อง 007.....	103
ตารางที่ 13 การเปรียบเทียบการแก้ไขปัญหาของวีรบุรุษและผู้ร้ายต่างชาติเรื่อง 007	104
ตารางที่ 14 การเปรียบเทียบการแก้ไขปัญหาของวีรบุรุษและคนในชาติเดียวกันเรื่อง XXX...	105
ตารางที่ 15 การเปรียบเทียบการแก้ไขปัญหาของวีรบุรุษและผู้ร้ายต่างชาติเรื่อง XXX	106
ตารางที่ 16 การเปรียบเทียบการแก้ไขปัญหาของวีรบุรุษและคนในชาติเดียวกันเรื่อง The Sum of All Fears	107
ตารางที่ 17 การเปรียบเทียบการแก้ไขปัญหาของวีรบุรุษและผู้ร้ายต่างชาติเรื่อง The Sum of All Fears	108
ตารางที่ 18 การเปรียบเทียบการแก้ไขปัญหาของวีรบุรุษและคนในชาติเดียวกันเรื่อง Collateral Damages	109

สารบัญตาราง (ต่อ)

๗

บทที่	หน้า
ตารางที่ 19 การเปรียบเทียบการแก้ไขปัญหของวีรบุรุษและผู้ร้ายต่างชาติเรื่อง Collateral Damages	110
ตารางที่ 20 การเปรียบเทียบการแก้ไขปัญหของวีรบุรุษและคนในชาติเดียวกันเรื่อง Bad Company	111
ตารางที่ 21 การเปรียบเทียบการแก้ไขปัญหของวีรบุรุษและผู้ร้ายต่างชาติเรื่อง Bad Company	112
ตารางที่ 22 แสดงอายุของวีรบุรุษจากภาพยนตร์ฮอลลีวู้ดทั้ง 8 เรื่อง	114
ตารางที่ 23 แสดงอาชีพของวีรบุรุษจากภาพยนตร์ฮอลลีวู้ดทั้ง 8 เรื่อง	116
ตารางที่ 24 แสดงลักษณะสีผิวของวีรบุรุษจากภาพยนตร์ทั้ง 8 เรื่อง	117
ตารางที่ 25 แสดงลักษณะนิสัยของวีรบุรุษแบบอเมริกันที่ปรากฏในภาพยนตร์ทั้ง 8 เรื่อง	119
ตารางที่ 26 บริบทจากภาพยนตร์ทั้ง 8 เรื่อง	128
ตารางที่ 27 สรุปการวิเคราะห์โครงเรื่องความขัดแย้ง	131
ตารางที่ 28 แสดงขอบเขตภารกิจของวีรบุรุษแบบอเมริกัน	138
ตารางที่ 29 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่พบมากในการประกอบสร้างความหมายวีรบุรุษแบบอเมริกันจากตัวบทภาพยนตร์และ ผู้รับสารตีความเห็นด้วยกับภาพยนตร์.....	164
ตารางที่ 30 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่พบมากในการประกอบสร้างความหมายวีรบุรุษแบบอเมริกันจากตัวบทภาพยนตร์ แต่ ผู้รับสารตีความไม่เห็นด้วยกับภาพยนตร์..	165
ตารางที่ 31 แสดงความสัมพันธ์สิ่งที่พบน้อยในการประกอบสร้างความหมายวีรบุรุษแบบอเมริกันจากตัวบทภาพยนตร์ แต่ ผู้รับสารตีความเห็นด้วยกับภาพยนตร์.....	167
ตารางที่ 32 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่พบน้อยในการประกอบสร้างความหมายวีรบุรุษแบบอเมริกันจากตัวบทภาพยนตร์ และ ผู้รับสารตีความไม่เห็นด้วยกับภาพยนตร์	171
ตารางที่ 33 แสดงความสัมพันธ์สิ่งที่พบมากในการประกอบสร้างความหมายวีรบุรุษแบบอเมริกันจากตัวบทภาพยนตร์ และ ผู้รับสารไม่ได้ตีความถึง	173
ตารางที่ 34 เปรียบเทียบลักษณะของวีรบุรุษแบบอเมริกันจากภาพยนตร์ฮอลลีวู้ด, วีรบุรุษแบบจีนจากภาพยนตร์ฮ่องกง	179

สารบัญภาพ

ฎ

ภาพประกอบ	หน้า
ภาพที่ 1 การรับรู้ต่อสิ่งเร้า	23
ภาพที่ 2 กรอบความคิดของงานวิจัย	39
ภาพที่ 3 การประกอบสร้างความหมายของวีรบุรุษในภาพยนตร์เรื่อง Pearl Harbor	52
ภาพที่ 4 การประกอบสร้างความหมายของวีรบุรุษในภาพยนตร์เรื่อง Thirteen Days	58
ภาพที่ 5 การประกอบสร้างความหมายของวีรบุรุษในภาพยนตร์เรื่อง Proof of Life	63
ภาพที่ 6 การประกอบสร้างความหมายของวีรบุรุษในภาพยนตร์เรื่อง James Bonds, Die Another Days	71
ภาพที่ 7 การประกอบสร้างความหมายของวีรบุรุษในภาพยนตร์เรื่อง XXX	77
ภาพที่ 8 การประกอบสร้างความหมายของวีรบุรุษในภาพยนตร์เรื่อง The Sum of All Fears..	83
ภาพที่ 9 การประกอบสร้างความหมายของวีรบุรุษในภาพยนตร์เรื่อง Collateral Damages ...	89
ภาพที่ 10 การประกอบสร้างความหมายของวีรบุรุษในภาพยนตร์เรื่อง Bad Company	95

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย